

**OPKŽP-PO1-SC123-2017-17. Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok
zameraná na zabezpečenie spojitosti vodných tokov**

**Gemerská Panica, zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity a spriechodnenie stupňa na toku Slaná,
r.km 23,216**

Kód projektu: 310011U817

Miesto realizácie projektu: obec Gemerská Panica, okres Rožňava, Košický kraj

Stručný popis projektu:

Cieľom projektu je odstránenie existujúceho betónového stupňa, ktorý je pozostatkom pôvodnej vakovej hate na toku Slaná r.km 23,216 v obci Gemerská Panica a vybudovanie celokorytového bezprepážkového sklzu s priečnymi medzernatými líniami skál, za účelom zlepšenia biodiverzity na toku a zabezpečenia protiprúdovej migrácie rýb zaradených do mrenového pásma. Z dôvodu kontroly dodržania navrhnutých hydrobiologických parametrov rybovodu bude v priebehu realizácie stavebných prác a vo fáze predkolaudácie vykonaný externý bioekologický dozor. Za účelom vyhodnotenia funkčnosti a účinnosti rybovodu bude vykonaný ichtologický monitoring rybovodu.

Po odstránení bariéry na toku Slaná vznikne v zmysle Kapitoly 8.4, podkapitola 8.4.1.2 Vodného plánu Slovenska, Prílohy Správne územie povodia Dunaja - Príloha 8.4 a Návrh opatrení pre elimináciu významného narušenia pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov, spojitý úsek o dĺžke 9,97 km.

Popis východiskovej situácie:

Realizácia projektu je navrhnutá na toku Slaná - identifikačný kód vodného toku 4-31-01-001 v r.km 23,216, na ktorom sa nachádza bariéra v podobe betónového stupňa, ktorý je pozostatkom pôvodnej vakovej hate, v zmysle Prílohy Správneho územia povodia Dunaja - Príloha 8.4 a Návrhu opatrení na elimináciu významného narušenia pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov, Vodného plánu Slovenska s kódom vodného útvaru SKS003. Vodný tok Slaná je v zmysle § 48, ods. 2. písm. a) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v správe SLOVENSKEHO VODOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU, š.p. Banská Štiavnica. Tento úsek patrí do pásma mrenového. Bariérou na vodnom toku je stupeň, vybudovaný v extraviláne obce Gemerská Panica, ktorý tvorí umelú prekážku, vybudovanú naprieč vodným tokom. Po odstránení bariéry vznikne spojitý úsek vodného toku o dĺžke 9,97 km (výpočet dĺžky spriechodnenia od r. km 16,28 do r. km 26,25).

Žiadateľom o NFP je SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, ktorý ako organizácia zabezpečuje výkon správy povodí v SR, s dostatočným materiálno - technickým zázemím. Predložený projekt pomáha riešiť existujúcu situáciu pri odstraňovaní nepriaznivého vplyvu vybudovaných priečných stavieb na rybie spoločenstvo.

Spôsob realizácie aktivít projektu:

Projekt je v súlade s dokumentmi: Rámcová smernica o vode, 2000/60/ES čl. 4, ods. 1, iii) členské štáty budú chrániť a zlepšovať všetky umelé a výrazne zmenené vodné útvary s cieľom dosiahnutia dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu povrchovej vody.

Čl. 11, ods. 1 - Každý členský štát zabezpečí pre každé správne územie povodia alebo pre časť medzinárodného správneho územia povodia na svojom území zavedenie programu opatrení, so zreteľom na výsledky analýz požadovaných podľa článku 5, pre dosiahnutie cieľov stanovených podľa článku 4.

Čl. 11, ods. 3, písm. i) - „Základné opatrenia“ sú minimálne požiadavky, ktoré treba splniť a ktoré pozostávajú z opatrení pre akékoľvek iné významné nepriaznivé vplyvy na stav vody určený v súlade s článkom 5 a podľa prílohy II, najmä opatrení na zabezpečenie toho, aby hydromorfologické podmienky vodných útvarov boli v súlade s dosiahnutím požadovaného ekologického stavu alebo dobrého ekologického potenciálu vo vodných útvaroch označených ako umelé alebo výrazne zmenené.

Vodný zákon - č. 364/2004 Z. z. §12 – uvádza sa, že v rámci vodného plánovania sa vyhotovuje Vodný plán Slovenska, pozostávajúci z plánov manažmentu povodí, ktorým je napr. Plán manažmentu povodia Dunaja, obsahuje plány manažmentu čiastkových povodí a je základným nástrojom na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v oblastiach povodí.

Vodný plán Slovenska, Plán manažmentu správneho územia povodia Dunaja, kap. 4.1.4.1 Narušenie pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov - kapitola sa odvoláva na prílohu 8.4a „Návrh opatrení pre elimináciu významného narušenia pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov“, kde sa opatrenie uvedené v tejto ŽoNFP nachádzajú na str. 15 prílohy pod poradovým číslom bariéry č.6.

V kap. 8.4, podkapitola 8.4.1 sa uvádza - Environmentálnym cieľom je eliminácia narušenia pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov na úroveň konzistentnú s kritériami dobrého ekologického stavu/potenciálu.

V podkapitole 8.4.1.2 sa navrhuje ako jedno z opatrení "spriechodnenie funkčným rybovodom alebo biokoridorom".

Projektová dokumentácia bola vypracovaná pracovníkmi SVP, š.p. OZ Banská Bystrica - zodpovedný projektant Ing. Sobotková v zmysle Metodického usmernenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej Republiky "Určenie vhodných typov rybovodov podľa typológie vodných tokov". Po vypracovaní projektovej dokumentácie bolo vykonané posúdenie zabezpečenia pozdĺžnej kontinuity a spriechodnenia stupňov na toku Slaná s platnou metodickou príručkou, so záverom že navrhnuté parametre rybovodu spĺňajú požiadavky Metodической príručky ŠOP SR o rybovodoch, schválenej MŽP SR v septembri 2014.

Zhotoviteľom stavebných prác bude externá stavebná spoločnosť vybraná formou verejného obstarávania v zmysle Zákona 343/2015 Z.z. V rámci realizácie stavebných prác projektu si koordináciu prípadných subdodávateľov bude koordinovať samotný zhotoviteľ.

Stavebný dozor sa bude vykonávať interne - osobou oprávnenou na vykonávanie vybraných činností vo výstavbe podľa zákona č. 50/1976/ Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

V priebehu realizácie stavebných prác bude v zmysle Usmernenia MŽP SR vykonávaný externý bioekologický dozor na dodržiavanie navrhnutých hydrobiologických parametrov rybovodu pri výstavbe a vo fáze predkolaudácie bude bioekologický monitoring zameraný na správnosť vytvorenia ekologického prostredia pre migrujúce vodné organizmy. Osoba vykonávajúca daný dozor musí byť zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb podľa § 55 zákona 542/2002Z. z., pre oblasť životného prostredia, alebo príslušná odborná organizácia ochrany prírody.

Poloha staveniska je daná existujúcim korytom vodného toku Slaná. Sklz bude vybudovaný v pozdĺžnom sklone s dnom vykladným riečnymi kameňmi, ktoré budú ukladané do vodostavebného betónu a vyšpárované do polovice výšky štrbín. Celé dno sa presype riečnym štrkom, ktorý si voda v toku sama nepravidelne rozmiestni. V strede profilu bude súvisle po celej dĺžke sklzu vytvorené prehĺbenie dna o 500 mm, čo zabezpečí dostatočnú hĺbku vody v profile v čase nízkych prietokov a súčasne rozdelenie rýchlostí v profile. V celej dĺžke sklzu sa osadia priečne medzernaté línie veľkých skál, ktoré budú prevyšovať okolité skalné dno a vytvoria rýchlostné tieny pre oddych rýb. Realizácia rybovodu zabezpečí odstránenie nepriaznivého vplyvu pôvodne vybudovanej priečnej stavby v koryte toku na rybie spoločenstvo.

Žiadateľ neplánuje uplatniť pri obstarávaní zelené VO.

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu:

Po realizácii projektu sa zlepšia migračné pomery rýb mrenového pásma na toku. Projektom navrhované riešenie je účinné a efektívne, keďže zabezpečí odstránenie nepriaznivého vplyvu vybudovanej priečnej stavby na rybne spoločenstvo. Merateľné ukazovatele projektu sa dosiahnu vybudovaním rybovodu v mieste bariéry, čím sa zlepšia migračné pomery pre druhy rýb mrenového pásma a súčasne sa dosiahne dlhý spojitý úsek vodného toku o dĺžke 9,97 km. Spriechodnením toku sa umožní celoročná migrácia rýb do vhodných biotopov prípadne rozširovanie výskytu iných druhov vodných živočíchov, čo bude mať priaznivý vplyv na zlepšenie fauny a flóry v blízkosti rybovodu.

Prevádzková a technická udržateľnosť projektu bude po realizácii zabezpečená Správou povodia Slanej, so sídlom v Rimavskej Sobotke, Odštepny závod Banská Bystrica ako územno - správnej jednotky SLOVENSKEHO VODOHOSPODÁRSKEHO PODNIKU, š.p. Banská Štiavnica, ktorá zabezpečuje výkon správy povodia na území SR. V zmysle usmernenia MŽP SR bude na vybudovanom sklze zabezpečená nepravidelná vizuálna kontrola hydrologických a ichtyologických parametrov.

Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku podpísaná dňa 27.08.2019

Celkové oprávnené výdavky na realizáciu aktivít projektu: 107 530,72 EUR

Termín realizácie projektu: 09/2019 – 04/2020